

VOEDSEL VOOR WILDE BESTUIVERS

Door rekening te houden met wat je in je Bloemrijk plant, kun je wilde bestuivers aan hun levensbehoeften helpen. Zonder voedsel - dicht bij hun nestelgelegenheid - overleven ze niet.

NECTAR EN STUIFMEEL

Bestuivers hebben het hele vliegseizoen voedsel nodig: nectar voor hun eigen brandstof/energie en stuifmeel voor hun larven (het 'broed'). Beide zijn te vinden in bloemen. Nectar wordt uitgescheiden in de bloem via nectarklieren (alleen met een microscoop te zien). Stuifmeel bevindt zich op de meeldraden (met het blote oog of een loepje te zien). Dat voedsel moet beschikbaar zijn van het vroege voorjaar (al vanaf februari) tot in het late najaar (november). Door bewust te kiezen voor geschikte drachtplanten (de leveranciers van nectar en stuifmeel), kun je wilde bestuivers helpen. Verdiep je daarom in de 'bloeiboog' voor voldoende bloei in je Bloemrijk het hele jaar door.

VARIATIE IN BLOEMVORMEN

Heel belangrijk: zorg voor zo veel mogelijk variatie in je Bloemrijk. Zo help je verschillende soorten bestuivers: er valt wat te kiezen voor ze. Variatie in soorten, maar ook in bloemvormen, zoals:

- open bloemen met een hartje (zoals margriet en herfstasters);
- kelkbloemen (vingerhoedskruid, grasklokje) waar hommels graag in verdwijnen;
- schermbloemen (engelwortel, pastinaak), die populair zijn bij o.a. zweefvliegen.

INHEEMSE PLANTENSOORTEN

Wilde bijen in Nederland hebben plantensoorten nodig die hier van nature voorkomen, aangepast aan ons klimaat en de regionale bodem. Deze sluiten aan op de behoeften van onze insecten en bieden op het juiste moment van het jaar voedsel. Kies voor je Bloemrijk daarom (deels) voor inheemse soorten, bijvoorbeeld wilde margriet, paarse dovenetel en boerenwormkruid. Aanvulling van de bloeihoogte kan met niet-invasieve exoten.

OOK BLOEMEN AAN STRUIKEN EN BOMEN

Bij de naam 'Bloemrijken' denk je misschien alleen aan kruidachtige bloemen, die je zou plukken voor een veldboeket. Maar struiken en bomen bloeien ook, alleen worden hun bloemen niet altijd als zodanig herkend. Bijvoorbeeld het wilgenkatje: dat zit barstensvol stuifmeel en is in het vroege voorjaar van grote waarde voor dan ontwakende wilde bestuivers. Heb je veel ruimte in je Bloemrijk? Denk dan aan een gemengde haag of een klein bosje met (inheemse) bloeiende heesters als sleedoorn, meidoorn, kardinaalsmuts en Gelderse roos. Dit zorgt voor langdurige bloei, dus voedsel, én schuilgelegenheid (zie ook het volgende werkblad).

ENKELVOUDIGE BLOEMEN

Zorg vooral voor planten met enkelvoudige bloemen: bloemen die meeldraden en stampers hebben. Gevuldbloemige soorten hebben heel veel gekleurde bloembladeren, maar bevatten geen meeldraden of stampers. Door het veredelen zijn deze namelijk allemaal omgevormd tot bloembladeren. Deze 'cultivars' bieden geen stuifmeel en nectar en hebben geen waarde voor insecten. Bijvoorbeeld de sierkers (boom), welke dan uiteraard ook geen vruchten draagt.

VASTE PLANTEN, KRUIDEN, VOORJAARSBOLLEN EN KLIMPLANTEN

Vaste planten kunnen een mooie aanvulling zijn op de inheemse plantensoorten in je Bloemrijk. Denk ook aan kruiden als wilde marjolein, wilde tijm en salie: favoriet bij wilde bijen en ze bloeien lang en uitbundig. Uiteraard brengen bloembollen kleur en voedsel in het vroege voorjaar! Maar ook klimplanten als wilde kamperfoelie, bosrank en klimop kunnen van nut zijn, als je in je Bloemrijk een gevel, schutting, hekwerk of zelfs een boom hebt waar je deze tegenaan of doorheen kunt laten groeien.

IEDER ZIJN VOORKEUR

Verschillende soorten bijen hebben zo hun eigen voedselvoorkeuren, soms zelfs voor één specifieke plant. Zo trekt vogelwikkie o.a. de wikkebij aan, houdt de resedamaskerbij vooral van wouw (wilde reseda), de klimopbij van klimop en de kattenstaartdikpoot van kattenstaart. Overigens zijn wilde bijen wat betreft nectar vaak minder kieskeurig dan wat betreft stuifmeel. Ze kunnen wel bij meerdere plantensoorten nectar halen voor zichzelf, maar hebben voor hun nakomelingen het stuifmeel van een specifieke plant nodig.

Klimopbij

Wikkebij

GEEN GIF

Veel zaden, bloembollen of planten zijn behandeld met neonicotinoïden. Dat zijn bestrijdingsmiddelen (pesticiden) tegen insecten en/of bladluizen die planten eten of leegzuigen. Het gif verspreidt zich door de hele plant en komt via nectar en stuifmeel bij de bijen terecht. Het blijft ook vaak achter in de grond. Een hele kleine dosis is al giftig voor bijen. Gebruik daarom biologisch plantgoed, te herkennen aan een EKO-, Demeter- of EU-biologisch keurmerk. Gebruik daarnaast uiteraard zelf ook geen gif in jouw Bloemrijk! Er zijn milieuvriendelijke manieren om [schimmels](#) en [vraat-insecten en andere plagen](#) te bestrijden.

VOCHT

Water is ook voor insecten van levensbelang! Wilde bijen drinken vooral dauw of regen van planten, maar in perioden van droogte ook oppervlaktewater. Is er geen natuurlijk water in de buurt, plaats dan ondiepe schaaltes water met knikkers, stenen, plukje mos of een theedoek erin. Zo kunnen ze drinken zonder te verdrinken. Of zorg voor een (kleine) vijver of poel met flauwe oevers en waterplanten.

MEER WETEN?

Kort

- In de brochure '[Geef de bij een bloemetje](#)' van Bij Bewust Betuwe vind je een overzicht van planten, bomen en heesters, geschikt voor het rivierengebied.

Verdieping

- Het boek '[Plantenvademecum – voor wilde bijen, vlinders & biodiversiteit in tuinen](#)' van Arie Koster biedt een uitgebreid plantenoverzicht met foto's, beschrijvingen en tips gericht op bloembezoek door (wilde) bijen en vlinders. Schaf het aan voor jouw Bloemrijk of leen het in de bibliotheek.
- De '[Wegwijzer Bestuivers](#)' geeft [hier](#) een breed overzicht met plantenlijsten en meer.

